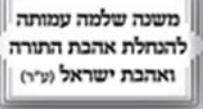

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת ר' ישעיהו ב"ר שלום אלכסנדרוביץ ע"ה

משנה ו'

הנוטל שְׁכָרוֹ לְדוֹן דִּינָיו בְּטָלִים לפי שכתוב "ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר ציוני ה' אלוהי" (דברים ד, ה) ומכאן למדו 'מה אני בחינם אף אתם בחינם', היינו שאומר משה רבינו, כמו שה' ציוה אותי ללמד אתכם תורה בחינם, אף אתם תלמדו תורה לאחרים בחינם. אם נוטל שכר כדי **לְהַעֲיֵד - עֲדוּתָיו בְּטָלִין** כל העדויות שהעיד אין מתחשבים בהם. הנוטל שכר כדי **לְהַזֵּית** ממי אפר פרה אדומה על אדם טמא מת **וּלְקַדְּשׁ** או שנוטל שכר על מנת לשים אפר פרה אדומה בתוך מים חיים כדי לעשותם מי חטאת - **מֵימָיו מִי מְעַרְהָ** אנו מתייחסים למים שהכין כאילו הם סתם מים שאין בהם קדושה ולא כמי חטאת, **וְאֶפְרוֹ אֶפֶר מְקַלָּה** והאפר שהכין כאילו הוא אפר מסתם שריפה ולא כאפר פרה אדומה שיש הם קדושה. **אִם הָיָה** זה שרואה בכורות, או הדיין, או שהוא היה עד או המזהה או המקדש (היינו בכל המקרים שהוזכרו במשנה) **כֹּהֵן, וְטִמְאָהוּ מִתְרוּמָתוֹ** וכתוצאה מפעולות אלו שעשה (ראה בכורות העיד וכו') היה חייב להיטמא בטומאת נבילה, או בטומאת שרץ, ולפיכך לא היה יכול לאכול תרומה ובכך נגרם לו הפסד, שכן מאכלי החולין יקרים יותר מאוכל של תרומה שנמכר רק לכהנים - ולכן זה שעשה הכהן בשבילו את הפעולות שבגללן הוכרח להיטמא **מֵאֲכִילוֹ, וּמִשְׁקוֹ, וְסָכוֹ** חייב להאכיל ולהשקות ולסוך את הכהן. **וְאִם הָיָה** רואה הבכורות או הדיין או העד וכו' **זָקֵן** שקשה לו ללכת - **מִרְפִּיבוֹ עַל הַחֲמוֹר** מותר לאדם שצריך את שרותיו של הזקן לשכור לו חמור על מנת שיוכל לרכב עליו ולבצע את מלאכתו **וְנוֹתֵן לוֹ שְׁכָרוֹ כְּפוּעֵל** בגמרא מבואר שמשלם לו 'כפועל בטל של אותה מלאכה שבטל ממנה' כלומר שאם היה נותן השרות דהיינו הדיין העד וכו' רגיל לעבוד בעבודה קשה שמרוויח בה הרבה כסף, בודקים כמה כסף היה מוכן להרוויח פחות כדי לעשות מלאכה קלה כמו זו (לראות בכורות לדון וכו') ואותו סכום שהיה מוכן לקבל בעבודה הקלה זהו שכר הבטלה שמשלם לו, שהרי שבזמן הזה שהוא משתמש בשרותיו כדיין כעד וכו' אותו נותן השרות מתבטל אפילו מעבודה קלה שהיה יכול להרוויח בה כסף, ולכן על כך הוא צריך לשלם לו דמי בטלה, וכן דין זה שצריך לשלם דמי בטלה לנותן השרותים הנ"ל, הוא לכל אדם שעושה אותם עבור אדם אחר, ולא דווקא שנותן השרות הוא זקן.

*וברור הדבר שאסור לקחת שכר רק מבעל דין אחד שזהו שוחד גמור

רבינו עובדיה מברטנורא

הנוטל שכר לדון דיניו בטלים. דכתיב (דברים ד) "ראה למדתי אתכם חוקים ומשפטים כאשר צוני ה'" - מה אני בחנם אף אתם בחנם. וברבני אשכנז ראיתי שערוריה בדבר זה, שלא יבוש הרב הנסמך ראש ישיבה ליטול עשרה זהובים כדי להיות חצי שעה על כתיבת ונתינת גט אחד, והעדים החותמים על הגט שני זהובים או זהוב לכל הפחות לכל אחד, ואין זה הרב בעיני אלא גזלן ואנס, לפי שהוא יודע שאין נותנים בעירו גט שלא ברשותו, ונותן הגט בעל כרחו צריך שיתן לו כל חפצו. וחושש אני לגט זה שהוא פסול, דהא תנן במתניתין הנוטל שכר לדון, דיניו בטלין. להעיד, עדותו בטלה.

להזות ממי חטאת על טמא מת.
לקדש. לערב אפר חטאת במים חיים אל כלי.
אפר מקלה. אפר כירה קרויה אפר מקלה. כלומר אפר בעלמא שאין בה קדושה.
אבל אם היה זה רואה הבכורות, או זה הדיין או העד או המקדש, כהן, והעבירו המוליכו עמו במקום טומאה וטמאהו מתרומתו, ומפסידו, שצריך לקנות חולין ולאכול, ודמי חולין יקרים מדמי תרומה, שהחולין ראויין לכל ותרומה אינה ראויה אלא לכהנים טהורים.
מאכילו. זה המוליכו, ומשקדו וסכו.
ונותן לו שכרו כפועל. אם היה רגיל במלאכה כבדה וקשה ומרויח בה הרבה, אומדים כמה אדם כזה רוצה ליטול פחות ממה שהיה מרוויח במלאכה כבדה ולהתעסק במלאכה זו שהיא קלה, וכך נותן לו. וכן מותר לכל דיין ליטול שכר בטלה, כשהבטלה ניכרת ומפורסמת, ולוקח משני בעלי הדין בשווה. ויותר מזה אסור.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווזאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ז

ההלכה היא שבכור בהמה שהטילו בו מום בכוונה, אסור בהנאה.

הַחֲשׂוֹד עַל הַבְּכוֹרוֹת כהן שחשוד שמטיל בכוונה מומים בבכורי בהמה - **אֵין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ** אפילו **בְּשֵׁר צְבָאִים** בשר צבי, אע"פ שבכור הצבי אין נוהגת בו קדושת בכורה, לפי שבשר הצבי דומה לבשר העגל ויש חשש שהבשר הוא עגל בכור שאומר עליו שהוא בשר צבי, **וְלֹא עוֹרוֹת שְׂאִינָן עֲבוּדִין** וכן אין לוקחים ממנו עורות שאינן מעובדים, שמא הם של בכורות שאסורים בהנאה, ברם עורות מעובדים ניתן לקחת ממנו, שכן אילו היו עורות בכורים לא היה טורח לעבדם, אלא היה ממחר למכור אותם לפני עיבודם, הואיל והוא חושש שמא יודע הדבר לחכמים שהם של בכורות ויחרימו לו את העורות ונמצא שמפסיד גם את העורות וגם טרח לשווא. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹקְחִים מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָּה** הואיל וניתן להבחין שהעור בא מבהמה ממין נקבה, ותנא קמא אוסר לקחת ממנו אף של נקבה, שמא יקח עור זכר ויתקן אותו שיראה כמו זה שנלקח מנקבה ויאמר שהעור הוא של נקבה. **וְאֵין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ צֶמֶר מְלֻבָּן** צמר מנוקה ומכובס, וכן אין לוקחים **וְצוּאֵי** צמר צואי שהוא צמר מלוכלך מטינוף הבהמה, והטעם בשניהם הוא שמא הם צמר שנגזז מבכורים. ובגמרא מבואר שאע"פ שהיינו יכולים לחשוב שצמר מלובן היה ניתן לקחת ממנו לפי שטרח בו וניקה אותו ואם היה חושש מכך שיגלו שהוא של בכורים לא היה טורח בו כמו שאמרנו בעורות, לכן באה המשנה ללמד שהואיל והטירחה ללבן ולנקות את הצמר היא טירחה מועטת, עדיין הוא חשוד גם על הצמר המלובן, וברור הדבר שגם צמר צואי אסור לקחת ממנו **אֲבָל לֹקְחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי** חוטים עשויים מצמר, **וּבְגָדִים** היינו לבדים עשויים צמר, שהם בדים לא ארוגים העשויים מסיבי צמר שנדחסו יחד. לפי שאין חשש שהם עשויים מצמר שנגזז מבכורים. בגמרא מבואר שברור הדבר שאין הכוונה לבגדים ממש, שהרי אם חוטי צמר מותר לקחת, ברור שגם בגדים ממש מותר לקחת, ולכן מפרשים בגמרא שהמדובר בלבדים עשויים צמר סרוק. ומותר לקחת אותם שכן אם היה זה צמר מבכורות היה חושש הוא להשהות אצלו צמר זה, שמא יודע הדבר לחכמים ויקנסו אותו על כך, ולכן היה מזדרז הוא למכרו עוד בטרם עיבד את הצמר. ולכן צמר שעבר עיבוד מותר לקחת ממנו.

רבינו עובדיה מברטנורא
החשוד על הבכורות. כהן החשוד להטיל מום בבכור.
בשר צבאים. שאדום הוא ומחליף בבשר עגל, וזמנין דמזבן בכור עגל תמים, ואומר שבשר צבי הוא, דאין לחוש לבכורה.
ולא עורות שאינן עובדים. אבל עובדים זבנין מיניה, דאי איתא דבכור הוה, לא הוה טרח ביה, סבר שמעי בי רבנן ומפסדי ליה מינאי.
לוקחים ממנו עורות של נקבה. דמדידע ידיעי. ותנא קמא דאסר, סבר דלמא חתיך לזכרותיה ועביד ביה כמין נקבות, וכי משיילי ליה מה חתוך זה שבמקום נקבות אומר עכברים אכלוהו. ואין הלכה כרבי אליעזר.
מלובן וצואי. פירשו בגמרא דמלובן מצואי קאמר, כלומר שרוחץ מצואתו. ולא אמרינן אי דבכור הוא לא מפסיד טרחיה ולא מלובן ליה, דסבר שמעי רבנן ומפסדי ליה מינאי, דכיון דטרחיה זוטא הוא טרח ומלובן ליה, ולא קפיד עליה.
אבל לוקחין ממנו טווי ובגדים. דאי דבכור הוא כולי האי לא טרח בהו, דקפיד אטרחיה דלמא מפסדי ליה מיניה.
טווי ובגדים. לאו בגדים ממש קאמר. דהשתא טווי גרידא לוקחין ממנו, בגדים ארוגים מיבעיא. אלא בגדים היינו לבדים עשויים מצמר שאינן טוויין.